

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-féle HAZ.)

HOVA A LAP SZELLEMI ES ANYAGI RESZÉT
— ILLETO KÖZLEMENYEK KÜLDENDÖK. —

→ KEZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA. ←

Megjelenik minden vasárnap es csütörtökön.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egész évre: — — — — 12 K. Fél évre — — — — 6 K.
Negyed évre — — — — 3 K. EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLER.

KIADÓHIVATAL:

(SZÉCHENYI-TÉR SZERENCSES-féle HÁZ)
HOVA AZ ELŐFIZETESI PENZEK KÜLDENDÖK.

HIRDETÉSEK

ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMENYEK A KIADÓHIVATALBAN
VETETNEK FEL.

Megfelebbezem . . .

Az emberrel a bosszúállás egy azon órában született.

Boszút áll az ember akkor, hogyha rajta tényleges, vagy vélt sérelem esik, boszút liheg, hogyha valamely törekvése, terve nem sikerül, szóval boszu és boszu mindenütt.

Régen, a műveltség bölcsös kora előtt, a boszu egyszerű volt. Aki nekem kárt okozott, eltettem láb alul. Akinek én okoztam kárt, biztosra vehettem, hogy leült valahol.

Most ez is másként van. Már nem az élet elpusztítását célozza a boszu, vagy legalább is nem az a bevalott célja, hanem az életfeltételek elvételét. Ez a gondolat szüli ezt: „Ha azt akire haragszom, vagy azt aki az általam célzott előnyt előttem elkaparintotta, meg kell boszulnom, tönkre teszem reményeit, életfeltételeit s boszum kielégítést nyert.”

Tehát: Ha én egy szántóföld bérletére aspirálok s azt más kapja meg, aként állok boszút, hogy amikor a szerencsés ember beszántotta és bevetette a földet, éjjel kimegyek oda és ocsuval teleszórom azt. A boszum enyhült, mert versenytársam gazt fog aratni.

Tovább: Ha embertársamra valamiért haragszom, ergo bosszúra gondolok, ha az házat vesz, felgyujtom: ha az hajót vesz, elsüllyeztem; ha az állatokat tart, ragályt terjesztek: ha hivatalnok, titkos feljelentéseket intézek ellene, ha pedig bizonyos vállalatnál versenytársam volt és ő nyert: felebbezek, vagy felebbeztetek.

Milyen szivreható dolog is az, amikor egynémely tehetetlen ember a fórumon, vak dühében elkiáltja magát: — Majd megfelebbezem! Ilyenkor a hallgatóságban vegyes gondolatok támadnak. Némely gondolat érdekességgel gyanúsítja az elkeseredett polgártársat, némelyik a boszu eszközének tartja s csak egy-két ember gondol arra, hogy az azért haragszik, mert nem volt igaza.

De térjünk egy eredeti tárgyra!

A vármegyeház építését egyik budapesti vállalkozó, akit t. i. mellőztek, megfelebbezte a törvényhatóságnak azon határozatát, mely a vállalatot másnak ítélte.

Eltekintve attól, hogy a megye hatóságának joga volt ahhoz, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson, a drágábbat az olcsóbb felett előnyben részesítse és viszont,

de joga volt ahhoz is, hogy akár az összes ajánlatokat visszavesse és új árlejtést hirdessen, hogy tehát a felebbezés plauzibilis valami, a közönség körében erősen tartja magát az a vélelem, hogy a felebbezés benyújtása bizonyos esztergomi hatás és érdekelttség nyomása alatt nyujtatott be.

A kulisszák mögé nem mindig lehet betekinteni. Az üzlet soha sem dolgozott több fondorlattal, ravaszággal, óvatosabb eszközökkel, mint manapság, így tehát nem is kutatjuk azt a bizonyos esztergomi hatást vagy kényszert, ami a felebbezés titkos rugóját állítólag képezi, hanem csak azt mondjuk: — Csunya dolog arra törekedni, hogy a helyi ipar kezéből kiüssük a megélhetés eszközeit csak ezért mivel a vállalatból esetleg mi pénzelhettünk volna!

Akinek nem inge, ne vegye magára!

Semper.

Szükkeblűség.

Esztergom Budapesthez vonaton is, kocsin is, gyalog is közel van ugyan, de méltóztasanak elhinni, hogy esti 9 órától reggeli 7 óráig mégis olyan messze esik attól, mint akár Brassó, Temesvár, Fiume vagy az ország bármely határszéle.

Ez természetesen nem a közlekedési alkalmatlanságokon való megközelíthetlenség miatt van így, mert hiszen éjjel is csak elvergődhetünk valahogyan a fővárosba, hanem amaz érintkezési módok szünetelése miatt, amelyek ma az egész földnek kerektségét közel hozzák, amilyenek tehát a távíró- és a telefon.

A város közönségének régi óhaja már az, hogy Esztergom a világ bármely részével is bármikor összeköttetésben legyen s e végből már ismételt kérelmek intéztettek a kereskedelemügyi miniszterhez az iránt, hogy az éjjeli távíró és telefon szolgálatot városukban is rendelje el.

Két ízben a hivatalos város a vármegye közigazgatási bizottságának pártolása mellett kérvényezett ez irányban s jöllehet elmondotta hogy az éjjeli tüzesetek nem jelezhetők, mert a telefon szünetel, hogy a közbiztonsági szolgálat éjjelente ugyanezen ok miatt mily nehézkés, mily akadályokba ütközik, hogy továbbá fejlett kereskedelmünk és iparunk, exponált közhivatalaink éjjelente a telefon és távíró szolgálat szünetelése következtében a világgal nem érintkezhetnek — a kérelmek elutasítottak.

Most, ujabban a kereskedelmi társulat próbálja a kormányt e részben intézkedésre bírni, azonban eleve megjósoljuk, hogy a válasz ismét elutasító lesz.

Megmondjuk ennek az okát egész nyíltan. A kérvény véleményadás végett leküldetik az esztergomi pósta hivatalhoz és onnan fel megy azzal a felvilágosítással, hogy az éjjeli szolgálat felesleges, mert Esztergom éjjel mélyen alszik, a kereskedelem és ipar az éjjelre nincs berendezve, a közhivatalok nappal is képesek a külvilággal való érintkezésüket lebonyolítani, tehát minék volna az állami kincstárt újabb költséggel terhelni?

Csalódik, aki azt hiszi, hogy a kereskedelmi társulat kérvényére felterjesztendő vélemény más milyen lesz, mert hiába, az állam tisztviselői előtt első az állam érdeke s minél inkább tüntethetnek azzal, hogy így, meg amúgy takarékoskodnak, annál erősebb reményük lehet ahhoz, hogy fensőbbségük kegyének napja tovább ragyog reájuk.

Ezek után azonban azt kérdezzük még, vajjon nem lehet-e egy rosszul informált minisztert jól informálni? Igenis lehet. Tessék latba vetni a tekintélyeket. A megye, a város a primás, a káptalan talán csak tudnak annyit vetni a mérlegbe mint amennyit egy beamter abba vet!

Sic.

TÁRCA.

A szerelem bölcselete.

I.

Látom a fitymáló mosolyt az olvasó arcán, szinte hallom a szerelem-szakértők fölényes kicsinyeslet, fülembé eseng megannyi szerelmes gunyakaja és mindennek a sokféle, különös érzelményilvánításnak: egy a tartalma. „Nekem beszélhet szerelemről”, ez a felelete minden tizenhat éven felüli jogalanyoknak, nemre való tekintet nélkül. A szerelemnek mindenki szakértője, — így hiszik azt az összes sóhajtozók: a szerelemnek nincs filozófiája, mert a szerelem nem filozófia, — így mondják ezt viharedzett királytigrisek: a szerelem öncél, amely fölötté áll minden más érzelmenek, így tanítják ezt a burzsutudomány szabadalmazott és kinevezett tudósai. Beszélnek a szerelemről még a költők is, de az ő szavuk csak a szívhez szól, az ágyhoz nem és nem is mételet küldenek a gondolkodás tisztaságába, csak épen lidérefénnyel csalják törbe az avatatlant.

Vitatkozni egyetlen felfogással sem óhajtok, épen azért nem irtam címül azt, hogy vélemény, nézet vagy felfogás a szerelemről ez az írás, hanem az illuzióktól, a rózsaszínű fátvöltől, a holdvilágtól megfosztott emberi erőnyilvánulás materialis alapon történő megállapítása.

Az úgynevezett idealisták, moralisták, és éretnyesek szemforgatása ennek az írásnak tartalmi valódiságát el nem tüntetheti, a bűbájnak, a meseszertének, az édesnek hiánya ebből a fejtegetésből, úgy lehet elidegeníti tőle a közkegyet, de nekem elegendő a gondolkodó emberek elismerése. Ez nem kortesbeszéd, amely olesó hódításra uta-

zik; ez az irás komoly szó, amely nem híveket toboroz, csak meghallgatást kíván. A meghallgatásért nem óhajt elhallgatást sőt folytatódó gondolkodást követel. Ez az, ami emberhez egyedül méltó: gondolkodni komolyan, szabadon, függetlenül. Csak ez az egyetlen, ami az emberben isteni; a gondolkodásnak, a léleknek abszolút szabadsága. „Oly cél, minőt óhajthat a kegyes”. (Hamlet.)

II.

A szerelem szó semmiféle tartalmat sem fogalmában per abszolutum. Tartalmi érvényessége attól az eszmekörtől függ, amelyben azok mozognak, akik e szót használják. A közfoglalmi értéke a szónak az, hogy két különböző nemű emberi lénynek érzelmi kapcsolatát jelenti. Vonakodás nélkül megállapítható, hogy ez a meghatározás hamis, mert a szerelem lényegében nem érzelmi kapcsolat, mert a szerelem csak eltakarja épen ezzel a szóval azt a lényegét, amelyről beszélni legalább is nem illik. Az, amit a közfoglalmi szerelemnek minősít, lényegében nem más, mint az ember nemi élete, összes jelenségeivel együtt. Nem az érzelem az, ami benne lényeges, hanem a cél, amelynek szolgálatában áll. A szerelemnek nevezett fiziológiai dispozició célja a másik nemhez tartozó lénynek kizárólagos birhatása, a társadalmi rend által szentesített formák közt, ha muszáj vagy azok nélkül is, ha lehetséges.

A magántulajdon rendszerére épített társadalmi rend erkölcsi tartalommal ruházta fel a formák közé ékelte szerelmet és így megtagadott minden jogosultságot attól a szerelemtől, amely a formákon tultette magát. Az istentől rendelt társadalmi rendben a szerelemnek csak egyetlen nyilvánulása lehetséges: a házasság; a formák bilinesei közt nem vergődő szerelem ebben a rendben erkölestelen, istentelen káros. A formák közt tenyésző szerelmet védi az állami szervezet hatalma és kényszerítve teszi az erkölcs. Az az erkölcs, amely a hatalmon levő osztályok véleménye, amelyet éppen a hatalom erejénél fogva lehet az elnyomott osztályokra rákényszeríteni éppen úgy, mint ahogy törvényre válik az uralmon levő osztályok akarata mindazok felett, kikkel szemben a hatalmi kérdés mindenkor sikerrel vehető fel.

Szerlem és erkölcs sohasem kerülhetnek egy kalap alá, a szerelem épp oly közönséges festi készséggel indokolt képesség, mint akár a táplálkozás, akár a pihenés; az erkölcs már ember-agyszülte eszmekör, amelynek érvényességét nem tartalmi igazsága, hanem az a materiális hatalom szabja meg, amellyel az erkölcsöt szabók osztálya rendelkezik. Az erkölcs hűségese mása a kor gazdasági életmódjában; nem önkényes rendszerbe foglalása bizonyos elveknek, hanem materiális következménye a szükségleteknek. Az ókor, a középkor, az újkor más-más erkölcsi szabályokat statuál a szerelemben; ezek a szabályok az időtájt épp oly változathatatlanok voltak, akárcsak a ma érvényesek, de ezek a szabályok csak a szerelmi életnek társadalmi viszonylataira vonatkoztak, anélkül, hogy a szerelemnek lényegét, annak ébredését, fejlődését vagy eredményeit befolyásolhattak volna. Más a szerelem nyilvánulása és más az az ítélet, amit a társadalom magának alkot. A szerelemnek a kor uralkodó erkölcsi alá történt rendelkezése mindenkor az uralmon levő osztályok érdekében történt, ez magyarázza meg azt a sok „erkölestelenség”-et, amitől az emberiség krónikája hemzseg. De az sok „erkölestelenség” csak az elnevezés szerint az, mert lényegében nem más, mint pozitív tiltakozás a renden kívül állók részéről a szabályok ellen. Ha ezek a rendkívül állók szerezhetik vala meg az uralkodó hatalmat, menten erkölcsese válik az, ami azelőtt erkölestelenség volt.

Tisztán hatalmi kérdés az erkölcs uralma a szerelem felett; az uralkodó osztálynak a saját fenmaradása érdekében szükséges, hogy ő szabja meg minden erőnyilvánulás társadalmi mértékét, valameddig a forradalmi áramlat meg nem rengeti a kereteket. A hatalmat féltő osztályuralom szívesen enged elveit merevségéből, ha ennek révén a hatalom birtokában maradhat. A középkor lovagiasságából a szerelemnek gloriifikálásából, az asszony hályványozásából alig maradt meg valami és mindent, amit eldobott magától, a forradalmi rétegek lebirhatatlan nyomása alatt tette csak.

A szerelem lényegét azonban nem alakítja át a hatalmon levők akarata, mert ez csak azt a formát szabhatja meg, amelyen belül az osztály-állam célja megvalósítható.

A kizárólagos birtoklason sarkalló házasság, mint jogintézmény, a magántulajdon védelmére

alakult. Ezt a tényleges célt azonban az erkölcsös állam lefagadja: azt állítja, hogy a házasságnak az erkölcs védelme a célja, mert a nemi ösztönnek olyan keretek közt nyújt szabadságot, hogy nem ütközik bele a társadalommal alakult egyedek etikai érzéseibe. Ebből persze azt is ki kell olvasni, hogy a nem a megszabott formák közt fel szabaduló ösztön igenis beleütközik a jó erkölcsökbe, tehát erkölestelen. Ezzel a felfogással szemben a szabad gondolkodónak az a kötelessége, hogy lerántsa a szerelemtől ugy a tetszetős hazugságok, mint a szegénytelen szolgátság köntösét és hirdesse millió torok ellen is, hogy a szerelemnek nincs szüksége az erkölcsre: erre csak az államhatalomnak van szüksége, hogy a maga érdekeinek igazába foghassa be a szerelmet. Ez az erkölcs nem is erkölcs, mert hatalmi erővel reánk parancsolt szabály, amellyel szemben mindaddig tehetetlenek vagyunk, amíg az államhatalom által elrabolt erőnket vissza nem szerezjük.

Az erkölcs a hatalmon levők kezében lépés méz és kanesuka egyszerre: érvényességét megadja az uralma alá szorítottak gyöngesége; az engedelmesnek lépés méz, a lázongónak ostor, de mindenképpen csak eszköz a hatalom céljainak szolgálatában. A hatalom még a szerelmet is tökéletesíti és hogy zsarnok céljai ellepleztesse, az erkölcs mezébe burkolja legbrutálisabb merénylőtet az emberi szabadság ellen. Embereket le lehet gyilkolni, vágyakat el lehet némitani, sőt lehet a legnagyobb kegyetlenségre is mentő szakaszt alkotni, csak azt nem lehet, hogy a szerelemnek tisztán fiziológiai lényegét átsempesszük a morál országába és a morál nevében legyilkolni a szabadságot. Ezt még akkor sem lehet, ha minden fűszárból katona vagy esendő lesz.

Nüiche.

Mi ujság?

Személyi hir.

Késmárki Frey Ferenc, a vaskorona rend lovagja neje társaságában pár heti üdülésre Abba-ziába utazott.

A hercegprimási uradalomból.

Vaszary Károly bitoros hercegprimás, az uradalmaiban megüresedett állásokra a következőket nevezte ki: Feichtinger Sándor farkasdi számtartót Bajesra, az érsekújvári uradalom jószág-felügyelőjévé, Tóth Béla bálvány-szakállósi segéd-tisztet, nagyecéni intézővé. Keő Aurél eseni segéd-tisztet, pusztamaróthi intézővé és Pisuth Aladár számvevősegi segédet kemencei intézővé. Vasary Gyula pusztamaróthi intézőt Lándorra és Alkir Antal kemencei intézőt Farnadra helyezte át.

Kinevezés.

Dr. Magyary Győző városunk fiát a földmivélségi m. kir. miniszter miniszteri titkárrá nevezte ki. A kinevezést a hivatalos lap szombati száma hozta.

Pápai kitüntetés.

Vaszary Lászlóné urnőt, az esztergomi oltár-egyesület urnőjét, Ó Szentsege x Pius pápa a „Procelesia et pontifice” érdemkeresztel tün-tette ki. Az érdemkereszt átadása hétfőn d. u. történt a vizivirosi zárdában. Az ünnepelt köny-nyek között vette át és köszönte meg a ritka ki-tüntetést.

Közgyűlés.

A város képviselő testülete e hó folyamán közgyűlést tart. A közgyűlés az elemi iskolák államosításával kapcsolatos kérdéseket fogja tárgyalni.

Gazdasági tudósító.

A földmivélségi miniszter Frantsik Gyula kis-esevi káptalani intézőt gazdasági tudósítói tisztséggel ruházta fel.

Az elemi iskolák dolga.

Ismeretes, hogy a város, mely a törvény sze-rint közjövödelmeiből csak 5%-ot köteles a népok-tatásra fordítani, jelenleg ötször annyi terhet visel s e mellett új iskolákra, azoknak modern berende-zésére is kell gondolnia. Tavaly élesen szóvá tété-tett már ez a helyzet s kimondatott a jelszó: Államosítani kell az esztergomi iskolákat! Hja ezt könnyű kimondani, azonban számolni kell más egyebekkel is. A múlt év őszén a város közgyű-lése elrendelte, hogy az új iskola tervek készíte-senek el s ha megvizsgáltatnak, felszólítás intéz-tessék a primáshoz és káptalanhoz, hogy az iskolák kath. jellegének kimondása mellett azok fentartá-sához a várost terhelő törvényes 5%-on felül járul-ni hajlandók lesznek-e? A város iskolaszéke esű-törtökön fogja a terveket megvizsgálni s ugyan-ekkor intéz felszólítást a fentemlített helyekre. Ha a válasz tagadó lesz: Államosítsuk!

A városi könyvtár érdekében.

A város tanácsa tavaly nyáron felterjesztést intézett a kultuszminiszterhez az iránt, hogy a vá-rosi könyvtárat segítse. Minthogy a kérelemre ez ideig válasz nem érkezett, a tanács az ügyet újabb felirattal megstúrta, egyúttal pedig fel-kerlte dr. Kmety Károly országgyűlési képviselőt, hogy ez ügyben személyesen is szorgalmazza meg a kultuszminisztert.

Csillaghullások és áthelyezések a hadseregben.

A május elsői előléptetések alkalmával házi-eredetűnkél és a városunkban állomásozó 76-ik gyalogezrednél előléptek: Bellmond Károly alez-redes ezredessé. Tiszteletére szombaton a katonai zenekar Széchenyi-téri lakása előtt szonadét adott. Hess Rezső ezredes előléptetése és távozása után a parancsnokló ezredes valószínűleg Bellmond Ká-rolly lesz. Somogyi Károly kapitány őrnaggyá a 23-ik gyalogezredtől áthelyezve. Gallus Aladár és Heidler Ferenc főhadnagyk kapitányokká. Heidl-ler a 22. számú vadászszázalóhoz lett áthelyezve. Umlauf József és Práger Hugó hadnagyk főhad-nagyk. Kopeckzy Alajos, Láng Mihály, Krug Pál és Wollner Ferenc tiszthelyettesek hadna-gyokká. Hakenberg Alajos főhadnagy a 68-ik. Waldbrin Dezső pedig a 21-ik gyalogezredhez let-tek áthelyezve. Háziezredetűnkél az ezred állomá-nyába a vezérkarból Pothoránszky Jenő ezredes helyezettett át. — Előléptek: Gareis Ágoston és Diendorfer Miksa főhadnagyk kapitányokká, — Jekeli Frigyes, Sex Móríc, Fajtl Román, Teller Móríc, Pokomándy Tivadar és Akontz Ernő had-nagyk főhadnagyk. Bokor Elemér tiszthelyet-tes hadnaggyá. Mattherny Ödön hadnagy a 34-ik és Pfleger György hadnagy a 7-ik gyalogezredhez helyezettettek át. Végül Sirsich Kálmán főhadnagy az V-ik hadtestparancsnoksághoz osztatott be szol-gálatátelre.

Felebbezés.

A városnál múlt hó 23-án tartott közgyűlé-sén tárgyalták a villamos telep kibővítésének kér-dését, továbbá a barakk táborra vonatkozó szerző-dés több pontjának a katonai hadvezetőség által kívánt módosítását. Mint értesülünk Schwarc Adolf városi képviselő a vármegye törvényhatóságánál mindkét ügyet megfelebbezte. A villamos bővítés ellen azért felebez, mert a 170.000 kor. beruházás-al árlejtés tartása nélkül bizta meg a város a Ganz-féle vill. r. t. társaságot, míg a barakk tábor ügyében azt nehézményezi; hogy a város a közsén kiaknázási és bányányítási jogának érvényesítését

a bérlo katonaságnak rendelte alá, vagyis, hogy ezen jogokat csakis a katonaság beleegyezésével értékesítheti.

Osztályvizsgák a képzőben.

A tanítóképző intézet IV. éves tanító jelöltjeinek osztályvizsgái f. hó 1-én kezdődtek. Az e hét folyamán véget érő vizsgák után pár napi pihenő következik s ez után jönnek a képesítő vizsgák.

A városok tisztviselőinek mozgalma.

Versece és Gyulaféhevár városok kezdeményezésére a városok tisztviselői vasárnap, május 10-én kongresszust tartanak helyzetük javítása érdekében. A mozgalom kezdeményezői a következő nyílt levelet intézték a városi tisztviselőkhöz:

„A városi tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában Versece és Gyulaféhevár városok tisztviselői által megindított országos mozgalom a beérkezett nagyszámu esatlakozási nyilatkozatok folytán abba a stádiumba jutott, hogy az országos kongresszus megtartásának mi sem áll többé útjába. Örömmel tudatjuk veletek, hogy a városi tisztviselők öszinte pártfogója Holló Lajos dr. országgyűlési képviselő ur a kongresszus elnökségét elfogadta és így közös óhajtasunk ezen részének teljesülése a legnagyobb mértékben feljogosít bennünket arra, hogy a kongresszusunk célját képező óhajtasainak teljesülése iránt is fokozott reményeket tápláljunk. A városi tisztviselők országos kongresszusa Budapesten a váci utcai városháza nagyszobájában május 10-én délelőtt fog megtartani. Ez az értesítés meghívóul szolgál az összes magyarországi városok tisztviselőinek, akik úgy a maguk, mint tisztviselőtársaik érdekeit szívükön viselő és a kongresszuson részt venni óhajtanak. — Jöjjen el erre a nagyjelentőségű gyűlésre minden városi tisztviselő, akinek lelkében a kartársi szeretet szikrája még lángra tud gyulni. — Legyen ott képviselve minden magyar város képviselői kara és ne hiányozzék egy sem, aki velünk érez. Minden város tisztviselői kara haladéktalanul kérje fel országgyűlési képviselőjét arra, hogy országos kongresszusunkon részt venni és igazságos ügyünket az illetékes helyeken is támogatni sziveskedjenek. A kongresszust megelőző napon vagyis május hó 9-én este fél 8 órakor elértekezelést tartunk a Panonnia-szálloda külön éttermében, mely értekezletre az összes törvényhatósági és rendezett tanácsu városok tisztviselőinek 1—1 megbízottját ezennel meghívjuk. Hazafias üdvözléssel Roska Miklós dr. városi tanácsnok, mint a gyulaféhevári előkészítő bizottság elnöke, Bodry Mihály városi tanácsnok, mint a versecei előkészítő bizottság elnöke.”

Utóállítás.

F. hó 5-én tartatott meg az utóállítás, melynek eredményeként 64 hadkötelesből 23 vált be a város és megye területéről.

Kamatláb leszállítás.

Az esztergomi kereskedelmi és iparbank igazgatósága kedden délután tartott ülésében elhatározta a tartozások kamatlábjának leszállítását, ami természetesen a betétek kamatlábjának mérséklésével is együtt jár. A leszállított kamatlábbal való számítás július 1-ével kezdődik.

A képviselőválasztók jegyzéke.

a városi kiadóhivatalban május 5-től 27-ig közzszemlére van kitéve. Jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt mindenki felszólalhat, a felszólalások írásban május 5-től 25-ig nyújtandók be. A felszólalásokra írásbeli észrevételek fs tehetők, ezek benyújtásának határideje pedig május 15—25.

Egy katona veszedelme.

Vasárnap d. u. fél 5 óra tájban a Széchenyi téren egy sétáló katonát minden előzmény nélkül megrohant egy dühös eb. A katona elugrott a kutya elől s már kihuzott oldalfegyverrel várta annak újabb támadását, amikor az eb hirtelen, mintha villám sújtotta volna, földhöz vágta magát

és mozdulatlaná vált. A kimúlt ebet a rendőrség azonnal elszállította s fejét — annak megállapítása végett vajjon nem volt e veszett — vizsgálat végett Budapestre küldte.

Katonai éretlenkedések.

A vitéz Schultz őrmester névtelen hősei még mindig nem tudják elfelejteni a nagy kudarcot, a melyet a rendőrségtől szenvedtek. Tehetetlen dühükben vasárnap éjjel egyikök egy táblát akasztott a főkapitány házára, melyen ott díszelgett a következő fölírás: »*Ungarischer Haderlump.*« A közelben posztoló rendőr észrevette a hadfi ténykedését és elakarta fogni, azonban a vitéz úr a futásban találta fel a „hősies ellentállást.”

Egy életpálya vége.

Chebovits István, legutóbb magyarfalvi kiegészítő lelkész a nagyszombati papi rokkantak háza, egyuttal fegyintézetbe küldetvén, egyuttal a főegyházmegyei hatóság által papi hivatalától felfüggesztette. Chebovits István lévai származású; — ifjúkorában kiváló tehetségeinél fogva fényes pályának nézhetett elébe, de a fenálló rend korlátai közt nem bírt megmaradni, folytonos összeütközésekbe került főhatóságával, a társadalmi renddel, s habár merész terveket szőtt, pályáján nem fölfelé, de lefelé haladt s most a jobb sorsra hivatott embert a nagyszombati papok-fegyintézete nyelte el. A szerencsétlen ember ez előtt 6 évvel Esztergomban képviselő jelöltnek léptette fel magát, de sikerült neki egyetlen voks nélkül megbuknia.

Megfelebbezett választás.

A városnál a múlt hó 6-án végbement tisztújító közgyűlésen az Ivanits Miklós halálával megüresedett kiadói állás is betöltetett és pedig Stants Gyula közig. irnokkal. A választást az ezen állásra szintén pályázó Gerlei Dániel városi alkalmazott megfelebbezte. A felebbezés azon alapul, hogy a kiadói- és a szülésznői állásokra együttes szavazás rendeltetett el s ez alkalommal olyan zavar támadt, hogy Gerlei a szülésznői állásra is kapott szavazatot, viszont a kiadói szavazásnál a szülésznőre is szavaztak s így történt, hogy ellenfele csak két szavazattal győzött. A felebbezést a vármegye törvényhatósága legközelebbi közgyűlésén fogja elbírálni.

Kié lett az asztali készlet?

A mint már múlt lapszámunkban is jeleztük ama remekbe készült asztali készlet kisorsolása e hó 5-én azaz kedden d. u. 4 órakor ment végbe szerkesztőségünkben. A sorsjegytulajdonosok dacára felhívásunknak igen gyér számban jelentek meg. Az urnából az „Andor” név lett kihuzva, szerencés aláírója pedig: Laiszky Berta, Laiszky János helybeli nyomdatulajdonos leánya. A nyereményt a kisasszonynak még aznap kiszolgáltattuk.

Veszélyes operáció.

Szalay Béla Pta Farkasdi primaciális intézőt a napokban Bpsten vakbélgyulladás miatt megoperálták. Az operáció sikerült s az athleta természetű s máskülönbben vas egészségu derék intéző ma már tul van minden veszélyen és komplikáción. Az esetnek nem mindennapi az előzménye is. Szalay Béla neje társaságában Bpstre ment le vasárlásait végezni. Semmiféle rosszulletet nem érzett, időközbe azonban egy kis gyomorfájásról panaszkodott s ezt tudatta is egyik közeli orvos-tanár rokonával: dr. Niedermann Gyulával. De mindezt csak egy futólagos bajnak, kis bajnak mondta! . . . Dr. Niedermann Gyula megvizsgálta s rémülten vakbélgyuladást konstatált rajta. A gyulladás már oly előrehaladott stádiumban volt, hogy a betegot rögtön be kellett szállítani egyik

szanatóriumba, a hol az intézőnek választást engedtek: vagy rögtön operálják, vagy két óra mulva. Ez volt a végső terminus — a baj oly súlyos volt már. Az operációt rá két órára dr. Hüttl tanár első segédje végezte a mely fényesen sikerült. Szalay Béla pár nap mulva már haza utazhat.

Hymen a rendőrségnél.

Aki azt hiszi, hogy a rendőrkapitányságnál csupa per, veszekedés, itélkezés és a csendes polgárt elrettentő dolog, folyik, nagyon esalódik, mert történnek ott néha olyan dolgok is, amelyek hangulatosak, színesek. Folyó hó 5-én például Hymen látogatta meg a rendőrséget. A gépiró kisasszonyt: Schönwelder Irént vezette az anyakönyvvezető elé Kakula Márton rendőrségi alkalmazott. A kapitányi hivatalban, annak örökös zür-zavarában ismerték meg egymást s tovább is ott fognak maradni.

Báró Bánfy József.

Múlt lapunkban megemlékeztünk már arról, hogy a párkányi esendőrség elfogott egy magát br. Bánfy Józsefnek nevező egyént s azt a járásbírósnak adta át. Ez az ember Párkányban munkásokat fogadott fel magas napszámmal, fejenként 30 fill. előleggel. A vizsgálóbíró tekintetett arra, hogy magánpanaszos nem jelentkezett, s így vád nem emeltetett, kiadta a báró urat a rendőrségnek, hol is most nyomozzák, hogy tulajdonképen ki legyen a báró ur. — A Horánszky utcai iroda helyiségét már átkutatták, hol különböző nyomtatványokat találtak a következő felirással: Magyar Kir. Állami Duna Reguláció Folyammérnökség Ellenőrsége. Eme zengzetes cím alatt csapta be a szédelő a szegény munkásokat, kiket egy pár fillér előlegért forgalmi ellenőrökké és folyam felügyelőkké nevezett ki. — Tudosítónknak alkalma volt a kihallgatásnál jelen lenni, mire azt a benyomást tette, hogy a báró ur egy csendes — örült.

Tűz.

Kuráli tudositónk jelenti, hogy f. hó 4-én a délutáni órákban tűz keletkezett, minek folytán 12 ház összes melléképületeivel leégett. A kár mintegy 30—40 ezer korona, amely biztosítás révén nagyrészt megtérül.

Rablás, vagy baleset.

Villám János Máv. fűtő f. hó 4-én a késő esti órákig mulatott a Nemes-féle Árpád kertben, ahonnan egyedül távozott részeg fővel. Éjfélkor a rendőrrőjrat segítségért kiáltó hangokat hallott a kis Duna partjáról. Az oda siető őjrat a vízben találta Villám Jánost, aki a lecsüngő fűzfákban kapaszkodott. Segítségére mentek és kimentették a pörül járt embert, aki azonban nem emlékezett semmire, csak midőn már a mámorát kialudta mondta, hogy valaki utána jött és megragadta, cipelte de többre nem emlékszik. A rendőrség, minthogy Villámnak a pénzt tartalmazó kabátja eltűnt, azt hiszi, hogy rablás történt és ez irányban nyomoz. Lehetséges, hogy Villám kapatos fővel jutott a víz fölé, mivel sem dulakodásnak, sem egyéb nyomnak jelét sem találták.

x **Korona Bioskop** állandó mozgófénykép színházában május hó 6., 7. és 8-án szinre kerül: 1. A hét főbűn. 2. A mikroskop táncosné. 3. Szigetvilág. 4. Angol tájkép. 5. Futóhomok. 6. Asztalrahalászat. 7. Az élő képek. 8. Hold egy méterről. 9. Két tolvajtárs. 10. Az iszákos.

x **Névjegyek** a legmodernebb kiállításban mindennemű carton mintákban, ugymint sima, aranysegélyű, merített és a legújabb hártya cartonon készülnek a „Hunnia” könyvnyomdában. Az árak jutányosak. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Helybeli sürgős rendelések, tekintve a nyomda *amerikai* felszerelését, mindjárt meg is várhatók.

x Az Emke kávéházban naponta Kozák Géza ismert zenekara hangversenyez.

Pályázat ipari utazási ösztöndíjra.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a külföld viszonyainak tanulmányozására ez évben is egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszeresített a győri kamara területére. A f. évben kiadandó ezen 600 koronás ösztöndíj elnyerése iránt legkésőbb f. évi május hó 25-ig nyújtandók be a pályázati kérvények a kamaránál. A kérvényben kitüntetendők és igazolandók: folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, esetleges tanulmányai s az általa esetleg elnyert kitüntetések. Részletesen megjelölendő ezenkívül az ösztöndíj elnyerése esetén a tanulmányut irányja s azon városok megnevezése, ahol folyamodó iparát tanulmányozni és tökéletesíteni kívánja. Ki kell továbbá terjeszkedni arra is, vajjon folyamodónak van-e kilátása arra, hogy egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben alkalmazást fog-e nyerhetni, avagy valamely külföldi szakiskolába fel fog-e vétetni. Végül fel-említendő az is, hogy folyamodó eleget tett-e már katonai kötelezettségének. Annak az iparos ifjúnak vagy esetleg iparosnak, ki ezen 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjat elnyeri, kötelezettséget kell vállalnia arra nézve, hogy az ösztöndíj különben visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába s a külföldön szerzett ismereteit itthon fogja értékesíteni. Azok, kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíj elnyerésére nem számíthatnak. Kiskorukért atyjuknak vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
GERENDAY JÓZSEF.

A LEGSZEBB Bérma ajándék

egy
IMAKÖNYV,
melyek ez alkalommal különösen nagy választékban érkeztek raktárra a „Hunnia“ könyvnyomda könyvkereskedésében ESZTERGOM,
Széchenyi tér. 7.

Ezen cégtábláról ismerhetők fel azon üzletek,

melyekben
eredeti
SINGER
gépek kaphatók.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság ESZTERGOM.
1908. május 1-től Lőrincz-utca, Takarékpénztár épület.

2812/908 tkv. szám.

Eckstein Mór esztergomi lakos árverési kérvénye Kétyi Imre esztergomi lakos ellen.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az esztergomi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság a kormáromi kir. törvényszék kerületéhez tartozó ezen telekkönyvi hatóság területén fekvő Esztergom sz. kir. város IV. ker. szentgyörgymezői 260 sz. tkvi betétben 11 sorsz. 1472 hrsz. alatt foglalt és Kétyi Imre s neje szül. Vig Julianna nevében álló gyurgyalági dűlőbeni szőlőre 182 kor. az ugyanottani 1462 sz. tkvi betétben 1 sorsz. 1474 hrsz. gyurgyalági szőlőnek Kétyi Imre nevében álló 1/2 részére 823 kor., az ugyanottani 1520 sz. tkvi betétben Kétyi Imre és neje szül. Vig Julianna nevében álló A. I. 1-3 sorsz. 3941/2, 3042/2 3943/2 hrsz. dunadűlői szántóra és rétre 107 kor. 3814 hrsz. dunadűlői szőlőre 13 koronára, — az ugyanottani 1645 sz. tkvi betétben Kétyi Imre és neje sz. Vig Julianna nevében álló A. I. 1-3 sorsz. 446, 447 hrsz. 204 népsorsz. beltekli házra kettre és tizenhat 4536. rész közös erdő illetőségre 2505 kor. becsárban Eckstein Mór esztergomi kereskedő végrehajtónak Kétyi Imre esztergomi lakos végrehajtást soenedett elleni 123 kor. 40 fillér tőke, ennek 1906 év augusztus hó 20-ik napjától járó 6%-os kamata 10 kor. hátralékos és ezuttal 13 kor. 30 fill. költségek kielégítése végett a kért árverést elrendelő s ennek feltételeit következőkben megállapítja:

1.) Kikiáltási ár a fenti becsár.

2.) Az árverésnek ezen telekkönyvi hatóság árverési helyiségében leendő megtartására: 1908. év május hó 23 napjának d. u. 2 óráját határidőül kitűzi. amikor az ingatlanok a becsárban alul is elfognak árvereztetni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban bánatpénzzel a kiküldött kezeihez letenni. 4. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben az árveréstől számított 30. 60. és 90. nap alatt 6 %-os kamattal az esztergomi kir. adó, mint bírói letéptéztárba a 39425 1881 sz.

rendelet módozatai szerint lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámítatni.

5. Vevő köteles az épületeket tűzkár ellen biztosítani.

6. A birtokba lépésére az 1881: 60 t. c. 180. 181 §-ai irányadók.

7. A tehermentes tulajdoni jog bekebelezését csak az árverési feltételek teljesítése után bíróság elrendelni.

8. A vétel utáni illeték valamint az ingatlan terhelő adók és egyéb közterhek, urbéri változások az árverés napjától a vevőt terhelik.

9. Az árverési feltételek be nem tartása esetén a kir. telekkönyvi hatóság bármely érdekelt fél kérelmére a végr. eljárás 185 §-a értelmében a vevő veszélyére és költségére a bánatpénz elvesztésének terhe mellett újabb árverést rendel el.

Az elrendelt árverés tkvi feljegyzését a telekkönyvi irodának adja s egyuttal a hirdetmény kivonatának a hirdetési táblán leendő kifüggesztése és ugyan e celra Esztergom sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalának, nemkülönben a saját községükben leendő körözésre a szomszédos községi előjáróságoknak, végül valamelyik helyi közlönyben egyszeri beiktatás végett a végrehajtónak kiadni rendeli.

Esztergomban a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1908. év március hó 6 napján.

Magos Sándor kir. ítélőtáblai bíró.

Maggi Gyula és Társa

Hoda: Wien. IV/1. Gyár: Bregenz.

Ürge Zs. A.

vas, szerszám, vasalás, gépek, gazdasági eszközök és szénkereskedése ESZTERGOM.

Az arany ásohoz, (volt FREY-féle üzlet) Alapított 1770.

Telefon 67. sz.

Jutányos áron kaphatók épület vasalások, konyhafelszerelés, szerszám, furógépek, kovácsolt acél ekefők, Garventz-féle kutak minden kivitelben.

Petőfi-jegyű fűkaszákat ötszörös jótállás mellett ajánlok.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

KEIL-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
KEIL-féle fehér „Glazur“ fénymáz 90 fillér.
KEIL-féle arany fénymáz képkereteknek 40 fill.
KEIL-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

JEDLICKA REZSŐNÉL ESZTERGOM, (Kossuth Lajos) Buda-utca 503. sz.

Érsekujvár: KOSZTELECZ EDE.